

Pianoboek en liederenbundel Palm

Morgen, donderdag 13 december, vindt er een hommageconcert plaats in de Fortkerk op Curaçao. Bekende musici zoals Wim Status Muller, Robert Rojer, Johnny Kleinmoedig, Livio Hermans, Oswald Specht en Harry Moen met zijn zanggroep Serenade voeren dan werk uit van de Curaçaose componist Rudolf Palm (1880-1950).

DOOR JOOP HALMAN

Fragment van de wals-serenade 'Bodas de Plata' van Rudolf Palm.

Al deze uit te voeren composities zijn terug te vinden in de recent door de uitgeverij *Donemus* klassiek uitgegeven pianobundel en liederenbundel van Rudolf (shon Dòdò) Palm (1880-1950). Het gaat om composities die Rudolf Palm in de periode 1898-1950 schreef. Met de uitgave van beide muziekbundels is een belangrijk onderdeel van het muzikaal cultureel erfgoed van Curaçao vastgelegd en behouden voor het nageslacht. Dank zij een donatie van het Prins Bernhard Cultuurfonds zijn beide muziekbundels op Curaçao verkrijgbaar bij Mensing's Caminada.

Rudolf Theodoros (shon Dòdò) Palm

De veelzijdige musicus en componist Rudolf Theodoros (shon Dòdò) Palm werd op 11 januari 1880 geboren op Curaçao. Hij kreeg zijn muziekonderwijs bij zijn grootvader, de stamvader van de Curaçaose muziek Jan Gerard (shon Gerry) Palm (1831-1906). Al op negentienjarige leeftijd werd Rudolf Palm aangesteld als kapelmeester van de Stedelijke Schutterij. In 1901 volgde zijn benoeming tot organist van de Verenigde Protestantse gemeente in de Fortkerk op Curaçao. Hij bleef ruim 40 jaar organist in de Fortkerk en combineerde deze functie

gedurende lange tijd met die van organist in de synagoge Emanu-El (1911-1950), de synagoge Mikvé Israël (1926-1928) en die van organist bij de Loge Igualdad (1903-1950). Rudolf Palm nam in 1901 het initiatief tot de oprichting van het uit twintig leden bestaande kamerorkest *Los Dispositos* en een aantal jaren later het sextet *Los Seis*. Verder was hij dirigent van *De Harmonia*. Als solist gaf hij diverse orgelconcerten en ook als begeleider aan de piano heeft hij talrijke malen opgetreden. Verder maakte hij vele jaren als fluitist deel van de Curaçaose *Philharmonisch orkest*.

Rudolf Palm maakte naam als componist van wat bekend geworden is als typische Curaçaose dansmuziek. Behalve talrijke werken voor piano, heeft hij ook diverse composities voor kleinere ensemble en voor filharmonisch orkest geschreven. Zijn oudst bekende compositie, *La Coronación*, dateert van 1898. Het werd door hem gecomponeerd naar aanleiding van de festiviteiten die op Curaçao plaatsvonden rond de kroning van Koningin Wilhelmina. Behalve instrumentele werken heeft Rudolf Palm ook teksten van Curaçaose dichters en schrijvers op muziek gezet. Van diverse van zijn composities zijn opnamen gemaakt. De allereerste grammofoonopname vond plaats in 1920 in New York en werd uitgebracht onder het platenlabel *Brunswick*.

Hij van zijn kinderen hebben vooral zijn twee zonen Albert en Edgár Palm de traditie van het componeren van typisch Curaçaose dansmuziek voortgezet. Rudolf Palm overleed op 11 september 1950. Bij de begrafenis werd de door hem in zijn laatste levensdagen gecomponeerde

dodenmars gespeeld. Het was een van de drukst bezochte begrafenisuitjes uit de geschiedenis van Curaçao. Het eiland nam afscheid van een van haar muzikale zonen.

De pianobundel

De pianobundel bevat 75 werken die Rudolf Palm schreef voor piano. Palm maakte naam als componist van wat bekend geworden is als typische Curaçaose dansmuziek. Het gaat dan om zwerige Curaçaose walsen, sensuele danza's, hoofse mazurka's en opzwepende tumba's. Maar de pianobundel bevat bijvoorbeeld ook door hem gecomponeerde dansons, pasillo's, een mars, een son, en een *one step*.

Rudolf Palm componeerde in een tijd dat de Curaçaose dansvormen qua populariteit hun hoogtijdagen kenden bij alle lagen van de bevolking. Palm had de bijzondere gewoonte om voor zijn meest ijerige leerlingen, wanneer deze vijftien werden een wals of een pasillo te schrijven. In de pianobundel komt men onder andere composities tegen die zijn opgedragen aan Irma Carolze, Elsie Cuales, Rafaela Domínguez, Wilhelmina van der Dijk, Winny Dania, Myrna Dovale, Jona Evertsz, Imelda Golo, Clasia en Anna Dorothea Gorsira, Charles Henriquez, de gebroeders Philip James en Willem Heilburg, Josefina Kristen, Zoila Ibarra, Olga Antonieta Kristen, Eduardo Levie, Gertrudes Martheus, Helena Meinhardt, zijn dochter Gloria Van der Meulen-Palm, zijn kleindochters Anitra Palm, Míla Palm en Rina Teresita Palm, Rose Marie van Curaçao, Jane Peiliker, het echtpaar John en Julia Peiliker-Penoso, Gilberto Pichardo, Sonia Pieters, Aida Prince, Jacobo

De Curaçaose componist Rudolf Palm (1880-1950).

Prins, Anne Marie de Rooy, Johanna Rib, Herman Seitz Ernst, Ivy van der Veen, Mosa Willens en Palmira Yrausquin.

Behalve diverse bekende werken van Rudolf Palm zoals zijn dans *Noche Buena* die van 1900 dateert en de mazurka *La Simpática* die in de jaren zestig in een uitvoering van de muziekband *The Three Voices* erg populair was op Curaçao, bevat de pianobundel nog talrijke andere mooie, soms verloren gegaane composities van Rudolf Palm.

De liederenbundel

De liederenbundel *Obra pa kanta* bevat de collectie van liederen waarvoor Rudolf Palm de muziek heeft geschreven. Veel van de liedteksten zijn van de hand van bekende en minder bekende Curaçaose schrijvers en dichters uit het einde van de negentiende en de eerste helft van de twintigste eeuw. Genoemd kunnen onder anderen worden: Emilio Davelaar, Willem M. (shon Wein) Hoyer, Willem (shon We) Kroon, Arturo (Tuyuchí) Leito, Anastacia Martínez, David Dario Salas en Rudolf Palm zelf.

De tekst van de liederen *Himno Brón en Por qué?* is van de hand van D. Dario Salas, een belangrijke exponent van de romantische Spaanse school op Curaçao. Een compositie zoals *Luna da die* van Rudolf Palm schreef op tekst van Emilio Davelaar, toont onduidelijk

zijn talent als componist voor dit genre van muziek. De bekende Curaçaose musicus en componist Wim Status Muller stelt over dit muziekstuk waarvan de tekst in het Papiaments geschreven werd door Emilio Davelaar: „Het is een geniaal stukje werk van Rudolf Palm. Een juweel van een lied in de populaire Napolitaanse stijl uit de vroege twintigste eeuw. In de juiste taal en met een goede marketing had het de populariteit kunnen hebben van *O Sole Mio* uit 1898 van Eduardo di Capua en *Ritorno a Sorrento* uit 1903 van Ernesto de Curtis.”

Rudolf Palm schreef ook muziek op gelegenheidsdichten en lodfichten in het Papiaments, die geschreven werden door Nederlandse priesters zoals Oeffermans, Poiesz en Van der Pavert.

In de gedichten van Davelaar, Hoyer, Kroon, en Leito valt een ontluikend nationaal bewustzijn te herkennen. Rudolf Palm schreef zelf de tekst voor *Lorito Real* en *Azín Banana*. Azín Banana was het pseudoniem van Oscar van Kampen die in zijn humoristische weekblad *Lorito Real* de politieke actualiteit in de jaren 40 en 50 op de korrel nam. Een aantal liederen schreef Palm speciaal voor het kinderkorps dat werd geleid door de onderwijzeres Nilda Jesurín Pinto. Dit kinderkorps verzorgde wekelijks een zanguitvoering voor radio *Cirom* op Curaçao.

Het lied *Homenaje* heeft Palm opgedragen aan Nilda Jesurín Pinto. Het zal de kenner van de huidige wijze van de spelling van het Papiaments opvallen, dat de spelling in deze liederenbundel hiervan duidelijk afwijkt. Er is voor gekozen om de oorspronkelijke, door de Curaçaose dichters en schrijvers gevoerde spelling te handhaven. Dit geeft een authentiek en historisch beeld van de woordkeuze en de wijze waarop men in de eerste helft van de twintigste eeuw vond dat het Papiaments geschreven en geschreven moest worden.

MCN en de Palm Music Foundation

De Palm Music Foundation (www.palmmusicfoundation.com) heeft als doel het vastleggen en behouden van het muzikaal erfgoed van de eilanden in het Caribisch gebied en dat van de ABC-eilanden in het bijzonder. De medicus-musicus-kunstschilder-dichter Chris Engels schreef eens over de Curaçaose musicus en componist Jan Gerard (Gerry) Palm (1831-1906): „Toen aartsverder Gerry Palm op hoge leeftijd in de aanvang van de twintigste eeuw stierf, had hij, die wel harmonieconcordie geheel van eigen composities bracht, een ontelbaar hoeveelheid walsen, danza's, tumba's en marsen in het muzikale hart van de Curaçaose bevolking geplaatst.”

Rudolf Palm op zijn zeventigste verjaardag met zijn zoon Albert Palm.

Geïnspireerd door het 175e geboortjaar van de oudst bekende Curaçaose musicus en componist Jan Gerard Palm (1831-1906), heeft de Palm Music Foundation in de periode 2006-2010 een muziekbundel met een substantieel deel van zijn composities uitgebracht. Daarnaast verscheen bij het KITLV een boek over zijn leven en werk en werden in samenwerking met de S.E.L. Maduro Music Foundation een cd met pianowerken en later in samenwerking met de Koninklijke Militaire Kapel Johan Willem Friso ook een cd met composities die Jan Gerard Palm schreef voor de door hem gedirigeerde mu-

ziekappel van de Stedelijke Schutterij op Curaçao uitgebracht. De uitgave van de pianobundel en liederenbundel van Rudolf Palm is gerealiseerd door een samenwerking van de Palm Music Foundation met het MCN (Muziek Centrum Nederland). Als landelijk kenniscentrum van de professionele muziekwereld in Nederland, zet het MCN zich in voor de educatie en promotie van muziek en het documenteren en de archivering van het muzikaal erfgoed van het Koninkrijk. Na het bestuderen van de aan hem aangeboden collectie van partituren van Rudolf Palm, be-

sloot de heer Davo van Peursen, hoofd van de uitgeverij *Donemus* van het MCN, hier een echt muziekproject van te maken door de collectie te laten digitaliseren en uiteindelijk op te nemen in de *Donemus* klassiek-collectie van het MCN. Voor het zover was, heeft de musicus en musicoloog Marinus Degenkamp zich met bewonderingswaardig geduld en nauwgezetheid ontfemd over de talrijke handgeschreven partituren en elke compositie - noot voor noot - en in het geval van de liederenbundel ook - woord voor woord - ingevoerd in de computer. Het resultaat mag er zijn.

De begrafenisstoet van Rudolf Palm. De St. Vincentius Harmonie speelt de door Palm gecomponeerde treurmars.

Fragment van een handgeschreven partituur van het lied 'Luna Clá' van Rudolf Palm.